

Sensorveiledning for PSY2103 – Sexologi, vår 2023

Studentene skal gjennom en tre dagers skriftlig hjemmeeksamen vise at de har tilegnet seg kunnskapsmål og generell kompetanse som presisert i oversikten over emnet på UiO sine websider <https://www.uio.no/studier/emner/sv/psykologi/PSY2103/index.html>

Eksamen er en tre-dagers hjemmeoppgave der oppgaven typisk ber studenten å beskrive og drøfte et sentralt tema innen sexologi. Hensikten er at studenten gjennom å besvare oppgaven skal få egen erfaring med å anvende teori og empiri. Studenten må på en reflektert og faglig god måte besvare alle punkter i oppgaveteksten, inkludert å bruke emnets teorier, modeller og/eller empiri tilpasset oppgaveteksten med tilhørende og tilstrekkelige referanser til forskningslitteratur som er relevant for emnet. Litteraturhenvisninger både i teksten og referanselisten skal følge standarden i American Psychological Association's (APA) versjon 7. Besvarelsen må vise at studenten har evne til selvstendig faglig arbeid og reflektere at studenten har tilegnet seg og kan bruke pensum på en tilfredsstillende måte.

Pensum er grunnlaget for å besvare hjemmeeksamen, men oppgaven krever også at man søker oppdatert informasjon om f.eks. forekomst av et fenomen eller definisjoner. Bruk av forskningslitteratur utover pensum skal belønnes, men slik litteratur må være relevant i forhold til oppgaveteksten. Gode besvarelser hvor spørsmålene tolkes noe annerledes, bør kunne gis gode karakterer, forutsatt at det er rimelige tolkninger som kandidaten legger til grunn.

Fire aspekter skal vektlegges ved vurderingen:

- KUNNSKAPSMENGDE (teoretisk/empirisk)
- INNSIKT (oversikt/forståelse)
- FREMSTILLING (struktur/begrepsapparat)
- BRUK (selvstendighet/originalitet)

En ideell oppgave skal vise til et høyt kunnskapsnivå og en fremstillingsmåte som er overordnet. I en ideell oppgave skal sentrale begreper og teorier beskrives. Slike oppgave er kjennetegnet ved at eksempler, empiri og teori er meget bra beskrevet og satt i en overordnet sammenheng. I en ideell oppgave viser kandidaten en meget god drøftende stil gjennom besvarelsen, en overordnet forståelse og trekker temaene opp på et overordnet nivå. Dårlig struktur/disposisjon, irrelevante avsporinger, mye utenomstakk og rotete argumentasjon og drøfting kan trekke mye ned.

Studentene har blitt informert om disse generiske vurderingskravene.

Bruk av chatbots ved hjemmeeksamen våren 2023

Hva er en chatbot?

En chatbot er et dataprogram som bruker kunstig intelligens og språkmodeller til å kommunisere med mennesker via ulike grensesnitt. ChatGPT, LaMDA og Bert er eksempler på slike programmer, og de fins etter hvert integrert i kjente plattformer som Bing og Google. Chatbots kan svare på spørsmål og utføre oppgaver ved hjelp av forhåndsbestemte regler og algoritmer, eller ved å lære av interaksjoner med brukere over tid. De kan blant annet strukturere og generere unik sammenhengende tekst som ikke vil fanges opp av eksisterende plagiatprogrammer.

Er bruk av chatbot fusk?

Regelverket for fusk gjelder for både eksamen og obligatoriske oppgaver og de har de samme sanksjonsmulighetene og krav til bevis. <https://www.uio.no/studier/eksamen/fusk/> I lenken over er det oppgitt noen eksempler på hva som regnes som fusk. I saker som angår bruk av chatbots vil følgende punkter være særlig relevant.

- lèt vere å gi opplysningar om kjelder eller gir opp fiktive kjelder
- gir inntrykk av at eksamenssvaret er meir sjølvstendig enn det faktisk er

Selv der det står i emnebeskrivelsen at alle hjelpemidler er tillatt, er det ikke tillatt å generere hele eller deler av eksamensbesvarelsen ved hjelp av KI-verktøy som Chat GPT eller liknende.

Utfordringen ved KI er at vi ikke har verktøy til å systematisk kontrollere for om studentene har brukt KI, og de verktøyene som kan brukes i dag vil trolig ikke kunne brukes som eneste bevis i en eventuell fuskesak. Det vil for denne type saker, som for andre tilfeller av fusk, være oppmerksomme sensorer som oppdager/mistenker bruk av KI-generert tekst. Kunstig intelligens er for tiden i så rask utvikling at det er vanskelig å gi stabilt gyldige retningslinjer for hvordan man som leser kan identifisere en tekst som er skrevet av en chatbot fra tekst som er skrevet av et menneske. En nyttig øvelse for sensor kan være å gå inn på en aktuell chatbot, for eksempel ChatGPT, legge inn noen aktuelle eksamensspørsmål og se hvordan chatboten løser dem. Sjekk gjerne også denne siden (opprettholdes av EILIN – Eilerts læringsnettverk) ved SV-fakultetet for oppdaterte tips om hva som kjennetegner KI-generert tekst.

Framgangsmåte ved mistanke om fusk ved bruk av chatbot

Ved mistanke om fusk ved bruk av chatbot i hjemmeeksamen/innleveringer skal man følge vanlig rutine for mistanke om fusk, og ta kontakt med studiekonsulenten så snart mistanken oppstår.

Det anbefales at sensor skriver en grundig redegjørelse for hvorfor man mistenker bruk av KI-generert tekst, hvilke deler av oppgaven som ser ut til å være generert av KI med tydelig henvisning eller markering av delene i oppgaven.

Det finnes ulike verktøy for å avdekke sannsynligheten for om en tekst er generert av KI. Disse verktøyene kan ikke brukes for å sjekke om studenters eksamensbesvarelse er helt eller delvis generert av KI. Årsaken er at UiO ikke har en databehandlingsplan med disse verktøyene og det er da i strid med GDPR.

Generelt vil det være de manuelle gjennomgangene og eventuelt studentens forklaring som vil være det avgjørende beviset i en eventuell fuskesak.

Dersom man fortsatt mistenker fusk ved bruk av KI etter at det foreligger både en grundig redegjørelse fra sensor og kildebruk er gjennomgått, skal studenten bli informert om mistanken og få tilsendt dokumentene i saken, ref. rutine for mistanke om fusk: <https://www-int.uio.no/foransatte/arbeidsstotte/sta/eksamen/fuskesaker/fuskesaker-saksgang.html>

Ta kontakt med lokal studieadministrasjon underveis ved spørsmål eller dersom det er behov for å drøfte noe.

Studentene har blitt informert om at det ikke er tillat å bruke KI i besvarelsen av hjemmeeksamen.

Hjemmeeksamen vår 2023

Onani i et teoretisk, kulturelt og utviklingsperspektiv

Du skal i din hjemmeeksamen besvare følgende:

Forskningen viser at menn onanerer hyppigere enn kvinner, og eldre onanerer mindre enn unge. Drøft kjønns- og aldersforskjellene i forekomsten av onani inn i et teoretisk, kulturelt og utviklingsperspektiv. Drøft også hvorfor mange kvier seg for å innrømme at de onanerer.

Pensum er grunnlaget for å besvare hjemmeeksamen, men oppgaven krever også at man søker oppdatert informasjon om f.eks. forekomst av et fenomen eller definisjoner. Bruk av forskningslitteratur utover pensum skal belønnes, men slik litteratur må være relevant i forhold til oppgaveteksten. Gode besvarelser hvor spørsmålene tolkes noe annerledes, bør kunne gis gode karakterer, forutsatt at det er rimelige tolkninger som kandidaten legger til grunn.

[Klikk her](#) for å se eksempler på riktig bruk av APA referansestilen.

Studentene har fått beskjed om at de selv må fortolke oppgaveteksten. Det finnes mange mulige måter å besvare eksamen, men fortolkningen må være rimelig.

Den grunnleggende forståelsesrammen i undervisningen er følgende:

Biologien er forutsetningen for seksuell utlevelse, men hvordan vi uttrykker vår seksualitet er sosialt og kulturelt bestemt. Seksualitetens uttrykksformer (for eksempel atferd, forestillinger og holdninger, normer, verdier, meninger) varierer mellom ulike kulturer og samfunn, og innad i ulike kulturer og samfunn (for eksempel etter kjønn, sosial klasse, etnisitet), og over tid. Det betyr at seksualitetens uttrykksformer – der masturbasjon er en slik uttrykksform - er sosialt konstruert. Seksualitetens uttrykksformer læres og internaliseres i sosial- og gruppespesifikke seksuelle sosialiseringprosesser fra tidlig barndom av.

I besvarelsen skal kandidaten:

- a. Definere onani og gi referanse(r).
- b. Beskrive forekomst av onani både hvordan den varierer på tvers av kjønn og aldersgrupper. Forekomsten/empiri kan flettes inn i ulike deler av oppgaven.

Det viktigste er at forekomsten plasseres der det er relevant og at oppbygningen/strukturen skaper en god innholdsmessig flyt og sammenheng.

Det finnes mange mulige vinklinger til hvordan oppgavedelene kan drøftes. Relevante perspektiver og teorier som kan drøftes er følgende:

- Seksualitet som en sosial konstruksjon og skript teorien
- Formell og uformell kontroll av seksualitet
- Beskrivelse av ulike seksuelle sosialiseringprosesser for gutter og jenter og hvordan disse kan relateres til ulikheter i seksuelle uttrykk (masturbasjonsatferd)
- Drøfting av ulike seksuelle sosialiseringprosesser i ulike kohorter
- Sosial ønskverdighet i rapportering av masturbasjon
- Kompensasjons- og komplementeringsmodellen
- Kjærlighetsideologien

Gode oppgaver skiller seg ved at teorier og perspektiver drøftes kontekstspesifikk, samt ha god referanseskikk. Svakere oppgaver vil være mer fragmenterte hvor teorier/perspektiver ikke relateres til onani eller kun på en overfladisk måte/sporadisk.

Aldersforskjeller i forekomst av onani:

- Mulige kohorteffekter
- Biologiske og aldersrelaterte endringer (f.eks., helsemessige begrensninger, økt forekomst av seksuelle problemer)
- Kontekstuelle faktorer (f.eks. bosituasjon)
- Aldersrelaterte stereotyper og normer om eldre voksnes seksualitet
- Biopsykososialemodellen (interaksjon av ulike faktorer)

Kjønnsforskjeller i forekomst av onani:

Guttebarn og jentebarn har ulik anatomisk oppbygning og gjennomgår derfor ulike sosialiseringprosesser, og lærer seg ulike kjønnsroller:

Gutter:

- kjønnsorganer befinner seg på utsiden
- gutter tar på penis når de tisser, og anses derfor som noe «naturlig»
- ereksjoner blant gutter vurderes positivt
- gutter oppdager tidlig seksuell nytelse ved genital stimulering
- gutter blir ikke oppmuntret til å uttrykke følelsene sine verbalt
- seksualisering av følelser
- det blir guttenes språk å uttrykke følelser gjennom seksualiteten

Implikasjonen av den seksuelle sosialiseringen blir at gutter er mer fortrolig med masturbasjon enn jenter er.

Jenter:

- kjønnsorganer befinner seg på innsiden, mindre synlig
- Ingen «naturlig» unnskyldning for å ta på tissen
- Berøring vurderes ikke positivt (anses som seksuelt)
- Ved berøring reagerer miljøet med å distrahere jenta
- Ingen dirkede koblingen mellom seksuelle følelsen og genitale stimulering
- Jenter læres opp til å være opptatt av underliv og hygiene
- lærer seg å ha omsorg for andre, kjæle, klemmer og kysse og å uttrykke følelsene sine i ord
- Jenter uttrykker følelser via språk– også seksuelle

Implikasjonen av den seksuelle sosialiseringen blir at jenter er mindre fortrolig med masturbasjon enn gutter er.

Mange kvier seg for å innrømme at de onanerer:

Forestillingen om den naturlige/gode seksualiteten i Norge er preget av kjærlighetsideologien og ansvarlighet. Både voksne og ungdom i Norge legitimerer sin seksuell utfoldelse med forelskelse og kjærlighet. Gjennom kjærlighetsideologien legitimerer kjærlighet ikke bare seksualitet, men seksuell aktivitet uttrykker kjærligheten man har for hverandre (å ha samleie=å elske hverandre). Innenfor dette kjærlighetsskriptet er det lite rom for masturbasjon.

Relevante momenter i besvarelsen

- Forestillingen om den naturlige/gode seksualiteten
- Skript teori
- Kjærlighetsskriptet/kjærlighetsideologien
- Onani opplevd som tegn på seksuell/romantisk inkompetanse
- Masturbasjon som tegn på mangler i andre seksuelle arenaer
- Masturbasjon som erstatning for å få utløp av en seksuell spenning (kompensasjonsmodellen)
- Masturbasjon omgitt av usikkerhet pga. vår nærmeste fortid (onani =pervertert og helseskadelig)

Relevant litteratur:

- Pensum: Træen & Lewin (2008). Sexology in context
 - o Mye relevant informasjon på side 133-136 og kapittel 4

- Ikke pensum, men gitt som ekstra ressurser til studentene (disse artiklene inneholder også mange andre relevante kilder som studentene kan bruke i besvarelsen av oppgaven).
 - Fischer, N., Træen, B. A Seemingly Paradoxical Relationship Between Masturbation Frequency and Sexual Satisfaction. *Archives of Sexual Behavior*, 51, 3151–3167 (2022). <https://doi.org/10.1007/s10508-022-02305-8>
 - Fischer, N., Graham, C., Træen, B., & Hald, G. M. (2021). Prevalence of Masturbation and Associated Factors Among Older Adults in Four European Countries. *Archives of Sexual Behavior*. <https://doi.org/10.1007/s10508-021-02071-z>